

Sygn.akt III AUa 455/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2012r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku,

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący : SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie : SA Bożena Szponar - Jarocka

: SO del. Marek Szymanowski

Protokolant : Agnieszka Maria Oleńska

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2012 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 29 lutego 2012 r. sygn. akt V U 1470/11

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

Sygn. akt III AUa 455/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 3 listopada 2011 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił K. M. przyznania prawa do emerytury. Zdaniem organu rentowego wnioskodawca nie spełnił przesłanek warunkujących przyznanie prawa do emerytury, bowiem nie legitymuje się wymaganym, co najmniej 15-letnim, stażem pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od dnia 15 listopada 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w Zakładach (...) w B. oraz od dnia 19 października 1979 roku do dnia 30 września 1995 roku w B. Zakładach (...) w B..

K. M. w odwołaniu od powyższej decyzji wniósł o jej zmianę, zaliczenie spornych okresów zatrudnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych i przyznanie prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 29 lutego 2012 roku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał K. M. emeryturę od dnia 20 października 2011 roku.

Sąd Okręgowy ustalił, że K. M. w dniu (...) roku ukończył wiek 60 lat i domagał się przyznania mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca twierdził, że pracował w B. Zakładach (...) i Zakładach (...) w B. w warunkach szczególnych w charakterze garbarza przy garbowaniu skór w dziale mokrym. Pracował na trzy zmiany po 7 godzin dziennie, natomiast w Zakładzie (...) po 8 godzin dziennie. Nadto wnioskodawca był kierowcą wózka spalinowego i przewoził skóry na wagę i do bębna, które to czynności były częścią procesu garbowania. W celu ustalenia charakteru pracy K. M., Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań świadków K. G. i J. O., którzy pracowali w obu zakładach pracy razem z wnioskodawcą. Świadkowie ci zdaniem Sądu Okręgowego potwierdzili, że K. M. wykonywał pracę przy garbowaniu skór na dziale mokrym. K. G. wskazywał, że garbarze pracowali nie tylko na dziale mokrym na różnych maszynach tj. na strugarkach, dwojarkach, przy tłuszczeniu i garbowaniu, lecz także w dziale wykańczalni, gdzie nadawano skórą odpowiedni kształt i kolor. Świadek J. O. potwierdził, że wnioskodawca pracował tylko przy obróbce skór mokrych, natomiast nie pracował w charakterze kierowcy wózka spalinowego. W razie potrzeby przewoził skóry wózkiem widłowym między stanowiskami do strugania skór, do dwojenia lub tłuszczenia skór, gdyż ta czynność należała do pracy działu mokrego. Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom świadków, uznając je za spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniające z zeznaniami wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony. Zdaniem Sądu Okręgowego materiał dowodowy zgromadzony w sprawie dał podstawę do przyjęcia, że K. M. w okresie od dnia 19 października 1979 roku do dnia 30 września 1995 roku w B. Zakładach (...) w B. oraz od dnia 15 listopada 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w Zakładach (...) w B. pracował w szczególnych warunkach, wykonując prace garbarskie wymienione w wykazie A dział VII poz. 11 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu bhp, uznając, że ustalenie wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach nie wymaga wiadomości specjalnych. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy stwierdził, że K. M. spełnił przesłanki z art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze warunkujące przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, a w szczególności legitymuje się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych w wysokości co najmniej 15 lat. Stąd też Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie:

1. przepisów prawa materialnego tj. art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez przyjęcie, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił co najmniej 15-letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych uprawniający do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury,
2. przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie przez Sąd ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału, a w szczególności uznanie, że w okresie zatrudnienia w B. Zakładach (...) wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku garbarza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Wskazując na powyższe, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania od decyzji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było zaliczenie K. M. do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od dnia 15 listopada 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w Zakładach (...) w B. oraz od dnia 19 października 1979 roku do dnia 30 września 1995 roku w B. Zakładach (...) w B., co warunkowało przyznanie

wnioskodawcy prawa do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 stycznia 2008 roku, I UK 210/2007 OSNP 2009/5-6 poz. 75, z dnia 6 grudnia 2007 roku, III UK 66/2007, z dnia 4 października 2007 roku, I UK 111/2007 LexPolonica nr 1800555, z dnia 19 września 2007 roku, III UK 38/2007 OSNP 2008/21-22 poz. 329, z dnia 14 września 2007 roku, III UK 27/2007 OSNP 2008/21-22 poz. 325). Biorąc pod uwagę powyżej wskazane sporne okresy zatrudnienia, należało uznać, że K. M. nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie prac przy garbowaniu i wykańczaniu skór (załącznik A dział VII pkt 11). Sąd Okręgowy, oceniając charakter pracy wnioskodawcy w spornych okresach, nie wziął pod uwagę dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych. Ze świadectwa pracy wystawionego za okres od dnia 19 października 1979 roku do dnia 30 września 1995 roku wynikało, że w tym okresie wnioskodawca pracował w charakterze garbarza i kierowcy wózka spalinowego i następnie znowu garbarza. W aktach osobowych znajduje się angaż wnioskodawcy z dnia 30 maja 1986 roku przenoszący K. M. z dniem 1 czerwca 1986 roku ze stanowiska garbarza na stanowisko monterza maszyn i urządzeń. W dokumentach z dnia 21 października 1986 roku, z dnia 1 marca 1988 roku, 14 września 1989 roku i innych znajdujących się w aktach osobowych, aż do dnia 1 marca 1995 roku, dotyczących wysokości wynagrodzenia wnioskodawcy znajduje się określenie jego stanowiska pracy – kierowca wózka podnośnikowego. Zatem z dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych wynika, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku garbarza, następnie od dnia 1 czerwca 1986 roku na stanowisku kierowcy wózka podnośnikowego i ponownie na stanowisku garbarza. Zdaniem Sądu Apelacyjnego dokumentacja ta wskazuje, że w spornych okresach zatrudnienia K. M. nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie prac garbarskich.

Także z zeznań świadków J. O. i K. G. wynikało, że wnioskodawca pracował na stanowisku garbarza, z tym, że także przewoził skóry wózkiem widłowym, ponieważ nie zatrudniono innego pracownika wyłącznie do przewożenia skór wózkiem widłowym. K. M. nie pracował tylko i wyłącznie w charakterze kierowcy wózka spalinowego, ale w razie potrzeby obsługiwał wózek spalinowy tzn. przewoził skóry z dwojarki na stanowisko strugarki oraz z wyżymania tez na dwojarki. K. M. w swoich zeznaniach w charakterze strony stwierdził, że produkcja w garbarni polegała na obsłudze maszyn służących do garbowania skór. Były to maszyny takie jak strugarki, wyżymarki, dwojarki, bębny do natłuszczania skór, suszarnia, a wnioskodawca obsługiwał te maszyny i dodatkowo był także kierowcą wózków spalinowych. Przewoził skóry pomiędzy stanowiskami pracy.

Sąd Apelacyjny uzupełnił materiał dowodowy zgromadzony w sprawie i dopuścił uzupełniająco dowód z zeznań wnioskodawcy w charakterze strony. W zeznaniach tych K. M. potwierdził, że przewoził skóry wózkiem. Co do okazanego mu angażu z dnia 30 maja 1986 roku, wnioskodawca twierdził, że nie wie dlaczego wskazano w nim stanowisko monterza, a wskutek zmiany stanowiska pracy, nic się nie zmieniło odnośnie jego obowiązków. W ocenie Sądu II instancji nie sposób było dać wiarę powyższym zeznaniom wnioskodawcy, bowiem są one sprzeczne z dokumentacją zgromadzoną w jego aktach osobowych. Przeniesienie wnioskodawcy na inne stanowisko pracy z pewnością wiązało się ze zmianą zakresu obowiązków, w przeciwnym razie brak uzasadnienia dla dokonania takiej zmiany. Zdaniem Sądu Apelacyjnego zeznania świadków, jak też wnioskodawcy złożone w charakterze strony, potwierdzają, że K. M. z pewnością od dnia 1 czerwca 1986 roku nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie prac przy garbowaniu i wykańczaniu skór, wymienionych w załączniku A dział VII pkt 11 załącznika do rozporządzenia. W czasie pracy wykonywał także obowiązki kierowcy wózka widłowego, a zatem nie mógł stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmować się jedynie garbowaniem skór. Tymczasem zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (tak wyrok Sądu Najwyższego Izba Pracy,

Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 4 czerwca 2008 roku, II UK 306/2007, LexPolonica nr 2084760, OSNP 2009/21-22 poz. 290).

Mając na uwadze powyższe, skoro wnioskodawca w okresie od dnia 1 czerwca 1986 roku do dnia 1 marca 1995 roku wykonywał pracę kierowcy wózka widłowego, to nie mógł w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywać wyłącznie prac przy garbowaniu i wykańczaniu skór. Konsekwencją powyższego ustalenia jest przyjęcie, że K. M. nie legitymuje się wymaganym co najmniej 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, a co za tym idzie nie spełnił przesłanek z art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1980 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych warunkujących przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.